

GULDBORGSUND

**Tilladelse til sænkning af grundvandsstanden som
følge af gravning under grundvandsspejlet på:
Matr. nr. 12d og 19n Grønnegadeby, Bregninge**

Tilladelsen gælder for:

**Anders Jørgensen
Granhækken 6
4892 Kettinge**

Sags nr.: 21-034308
Gyldighedsperiode: 11-01-2022 til 11-01-2032

Afgørelse

Guldborgsund Kommune giver tilladelse til, at Anders Jørgensen, Granhækken 6, 4892 Kettinge kan sænke grundvandsstanden som følge af gravning af i alt 5.000 m³/år råstoffer under grundvandsspejlet. Gravning er afsluttet senest 2032.

Tilladelsen meddeles for en periode af 10 år. Tilladelsen gives på følgende vilkår:

Vilkår

1. Tilladelsen omfatter den sænkning af grundvandsstanden der kommer, som følge af en råstofindvinding på 5.000 m³/år under grundvandsspejlet.
2. Vandet skal forblive på matriklen og må ikke bortledes.
3. Det tillades at bruge op til 1.000 m³ internt på grunden til vanding af veje for at hindre støv. Vandet hentes fra gravesøen.
4. Råstofgraven er beliggende på matr. nr. 12d og 19n Grønnegadeby, Bregninge.
5. I forbindelse med råstofgravningen er det ikke tilladt at sænke grundvandsstanden ved hjælp af pumpning eller afledning af vand via dræn eller grøft.
6. Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, som lå til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

Generelle oplysninger

Lovgrundlag

Tilladelse og vilkår er fastlagt efter:

- Vandforsyningslovens § 26
- Miljøbeskyttelsesloven

Erstatningsregler

Hvis ansøgers indvinding af råstoffer under grundvandsstanden (svarende til vandindvinding) volder skade i bestående forhold, er ansøger erstatningspligtig efter reglerne i vandforsyningslovens § 23. Det betyder, at ansøger ikke må sænke grundvandet, så områdets øvrige indvindinger får problemer med at indvinde vand, eller med at kvaliteten af vandet forringes væsentligt. Andre indvindere kan i det tilfælde kræve erstatning. Hvis der opstår uenighed om erstatningen, afgøres spørgsmålet af en taksationsmyndighed. Det er den der søger erstatning som skal indbringe sagen for taksationsmyndigheden. Kommunen dækker udgifterne til taksationsmyndigheden bortset fra vederlag til formand og sekretær. Taksationsmyndigheden kan dog pålægge parterne helt eller delvist at refundere kommunens udgifter.

Endvidere må ansøgers indvinding ikke i væsentligt omfang sænke vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer og moser, herunder vådområder omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Hvis det sker, vil ansøger blive pålagt at medvirke til at forbedre sommervandføringen eller vandstanden efter nærmere retningslinier fra kommunen.

Baggrund for tilladelse

Anledning til ansøgning

Guldborgsund Kommune har via Region Sjælland modtaget ansøgning fra Anders Jørgensen om tilladelse til indvinding af i alt 40.000 m³/år råstoffer, hvoraf de 5.000 m³ ligger under grundvandsspejlet. Regionen er myndighed på selve råstofdelen, men da kommunen er grundvandsmyndighed, gives tilladelsen til sænkning af grundvandet, som følge af råstofgravning under grundvandsspejlet, af kommunen, idet gravning under grundvandsspejlet sidestilles med vandindvinding.

Graveområdet er udlagt til råstofområde i den regionale planlægning.

Grundvandsbeskyttelse

Et råstofområde stiller store krav til beskyttelsen af grundvandet idet den beskyttende overjord fjernes og forurening dermed får lettere adgang til grundvandsmagasinet. I selve gravetilladelsen stilles der derfor vilkår om grundvandsbeskyttende foranstaltninger. Områdets primære grundvandsmagasin er sandmagasinet.

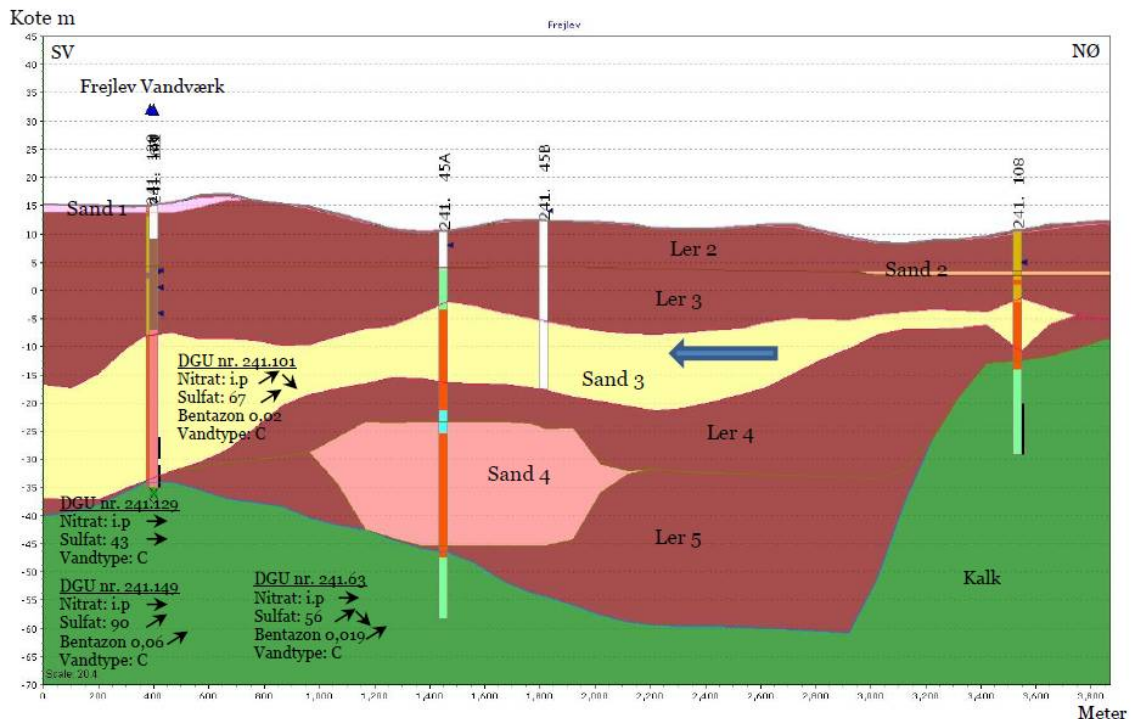
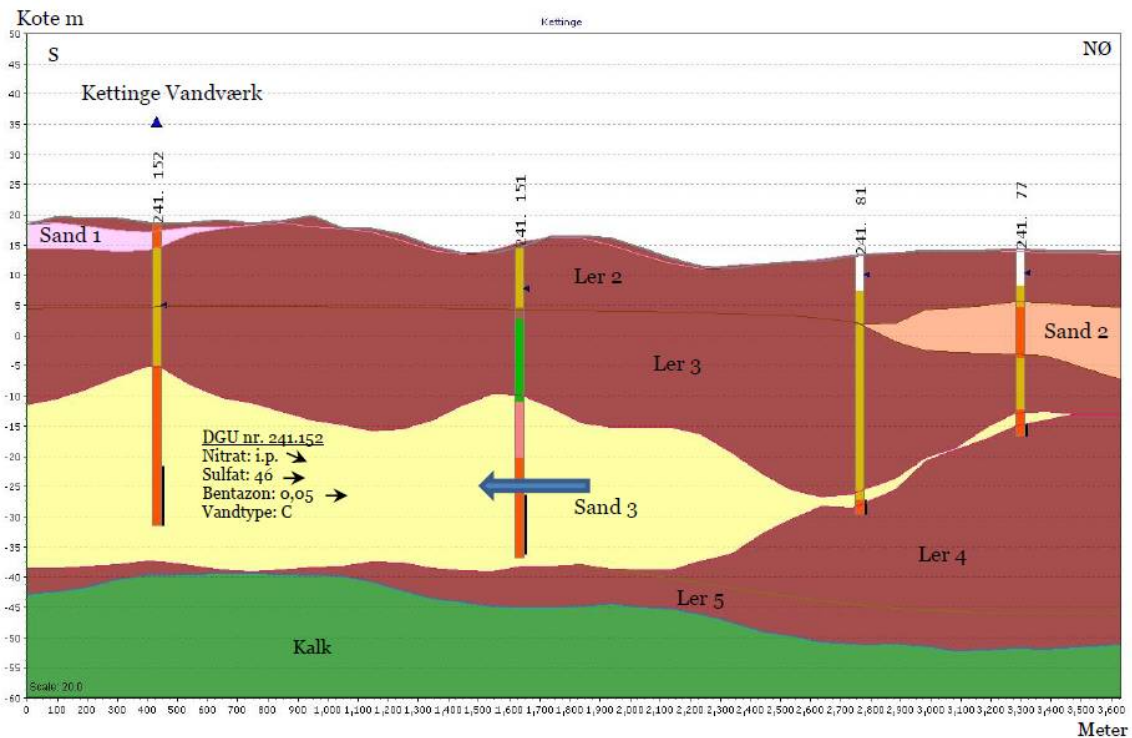
De nærmest liggende borer tilhører Kettinge-Frejlev Vandværk og ligger ca. 1.200 m mod sydøst. I området omkring Kettinge-Frejlev Vandværks borer træffes sandlaget ca. 20 m under terræn. Magasinet kaldes S3 og er et regionalt sandlag. Over dette lag er der flere steder hvor der træffes mindre sandlag som kaldes enten S2 eller allerøverst S1. Det er ikke nævnt i ansøgningen om hvilket et sandlag der graves fra. Kun S3 er sammenhængende, S1 og S2 er lokale lag.

Kettinge-Frejlev Vandværk har overskridelser af pesticider i nogle af deres indvindingsboringer og de arbejder derfor på om de skal have nye borer eller få vand fra et andet vandværk.

Der skal dog stadig øges en særlig agtpågivenhed, da fjernelse af de øverste meter sand samt overjord altid vil udgøre en øget risiko for forurening af det primære grundvandsmagasin. Desuden gør råstofgravning det ikke lettere at finde nye boresteder.

Geologi og hydrogeologi

Det primære grundvandmagasin er et regionalt sandlaget som bruges til indvinding af grundvand i det meste af det sydlige Lolland, da kalklaget ligger meget dybt og dermed vil være saltholdig. Sandlaget benævnes i Statens kortlægning som S3. Over dette sandlag, der i det område er beliggende ca. 20-30 m under terræn, kan der være flere mindre sandforekomster benævnt S1 eller S2. Det er sandsynligvis fra disse sandforekomster at råstofindvindingen sker. Sandlagene er adskilt af ler. Det er sandsynligvis laget som kaldes S1 og S2, da det ligger meget overfladenært. Nedenstående profilsnit gennem Kettinge-Frejlev Vandværks borer viser geologien. Graveområdet ligger mod nordvest i forhold til borerne, så man kan ikke helt se det på profiludsnittet.

Indvindingens omfang

Der skal ikke indvindes vand fra området. Gravning af råstoffer under grundvandsspejlet sidestilles dog med indvinding af grundvand, idet de fjernede råstoffer erstattes af grundvand der løber til fra grundvandsmagasinet, for at "opfylde" det hul det kommer af manglende materiale. Storstrøms Amt har tidligere fået udarbejdet en generel rapport om hydraulikken omkring en råstofgrav. Rapporten er udarbejdet af Kurt Ambo. Konklusionen er, at selv om der i princippet løber vand til graveområdet, og trykket i magasinet derfor falder en lille smule, så vil effekterne være mest udtalte lige når man går i gang med et nyt graveområde. Vandet er stadig tilstede for eventuel vandindvinding. Det er således kun rent administrativt, at indvinding af

5.000 m³/år råstoffer under grundvandsspejlet sidestilles med indvinding af 5.000 m³/år grundvand. De hydrauliske effekter i grundvandsmagasinet vil være mindre ved råstofgravning end ved reel vandindvinding.

Der gives samtidigt en mulighed for at internt på grunden at vande veje for at mindske støv. Vandet tages fra gravesøen og forbliver i princippet på grunden. Der tillades anvendt op til 1.000 m³/år til vanding af veje.

Påvirkning af drikkevandsinteresser

Råstofindvinding påvirker drikkevandsinteresser på 2 fronter. Dels fjernes overjord og råstoffer som beskytter grundvandet, og dels vil råstofgravning under grundvandsspejlet trække vand fra området da det skal fylde graveområdet. Kettinge-Frejlev Vandværk, som er det nærmest liggende vandværk ligger i forvejen i et område der er præget af råstofgravning. Grundvandet i store dele af Guldborgsunds del af Lolland er sårbart, med risiko for, at der på sigt vil trænge nitrat ned til grundvandet når reduktionskapaciteten ad åre bliver opbrugt. Samtidig er der mange vandværker der har problemer med nedbrydningsproduktet desphenyl-chloridazon.

Påvirkning af vådområder

Som nævnt fjernes der ikke vand fra området, råstofgravning sidestilles med vandindvinding på grund af trykfald i magasinet som følge af fyldning af hullet. Dette trykfald kan dog påvirke nærliggende vådområder og vandløb. Graveområdet ligger dog i et område hvor der er langt til nærmeste vandløb med miljømål.

Forureningskilder

Som nævnt tidligere fjerner råstofgravning store dele af de dæklag som naturligt beskytter grundvandet. Det er derfor af største vigtighed at al arbejde i grusgraven udføres med tanke på at undgå forurening. I råstofgraven håndteres især olieprodukter til gravemaskiner, og i selve gravetilladelsen stilles der vilkår om håndtering af disse.

Vurdering

Hele området er udlagt til råstofgravning. Det er i selve råstoftilladelsen, der er taget stilling til råstofindvindingen som helhed. Denne tilladelse omhandler den del af råstofindvindingen der ligger under grundvandsspejlet og omfatter den grundvandssænkning der følger deraf.

Guldborgsund Kommune har i afsnittet "baggrund for tilladelsen" vurderet, at denne grundvandssænkning ikke har væsentlig negativ indflydelse på vandindvindingsinteresser og vådområder.

Jakob Lysholdt
teamleder

Henrik Andersen
civilingeniør

Bilag

Kort
Klagevejledning